

אם יש להקדים לימוד הש"ך להט"ז.

(יז) יש שדנו^(נז) אם צריכים להקדים את לימוד הש"ך ללימוד הט"ז בשולחן ערוך^(נח), מכיון דבעל הש"ך היה כהן לכן מטעם מצות וקדשתו האם צריכים לכבדו ולהקדים הלימוד בו. ויש שהכריעו דפשוט הוא שאין צריכים להקפיד בזה ולא צריכים להקדים דוקא את הלימוד בחיבורו של הש"ך^(נח).

מקור הקדושה

לשאת אותה בכתפי האנשים הנכבדים והמקודשים שבנו וכו', אבל עכשיו בעונותינו אין לנו מלך ולא אדון לשאת בשום מקום, ומצוה זו מוטלת על שבט לוי ועל שאר ישראל שיסכימו על ידם וכו', ואם מדרך כבוד התורה יבחרו גם היום שישאווהו מבני לוי, תבוא עליהם ברכה עכ"ל. והרמב"ן בסהמ"צ שורש ג או' ו כתב דהרמב"ם במצו' לד שהמצוה בכהנים דוקא אבל הרמב"ן שם ס"ל דהמצוה על הכהנים ועל הלויים, וראה מה שהאריך בזה ש"ב הרה"ג ר' דוד משה לוי שליט"א בסוף הקונ' מעשה אבות סימן לבנים, עיי"ש.

וראה גם באוצר ספר תורה, שהביא דיש לכבד את הכהנים והלויים בנשיאת ספר התורה, מפתח ביהכנ"ס עד ארון הקודש, ואז מעבירים לבעל השמחה, או למרא דאתרא שיכניסו לארון הקודש.

(נו) בשם הרב זבולון חרלפ הובא דאפשר שדוקא בחיי הכהן צריכים להקדים אותו, אבל לא לאחר מותו, כן הובא בשו"ת שלמת חיים להגרי"ח זוננפלד סי' תקיב, והוסיף ע"ז דיש להביא ראיה לדבריו מהא דלגבי קדימה בהלוית המת וקבורה בשו"ע יור"ד סי' שנד לא נזכר שצריכים להקדים את הכהן, ועוד כתב דרק בכיבוד אב מצינו להדיא שמכבדו בחייו ולאחר מותו, וראה עוד בענין קדימה בהוצאת המת ובדין וקדשתו ככהן מת לעיל פרק ב סעי' יב, וע"ע לעיל בפרק זה הע' ג.

(נז) על השו"ע חלק יורה דעה נתחברו שני חיבורים יסודיים הגלמדים בד"כ עם דברי השו"ע והמפה ונדפסו בשני צדי הדף שם, ומחבריהם היו שנים מגדולי פוסקי הדורות ה"ה רבינו שבתי הכהן כ"ץ ז"ל שחיבר את השפתי כהן ורבינו דוד הלוי ז"ל שחיבר את הטורי זהב.

(נח) בשו"ת שלמת חיים להגרי"ח זוננפלד שם, נקט כן משום דאפילו אם נאמר דאיכא מצות וקדשתו בכהן שמת מ"מ היינו רק לכהן עצמו אבל לא מצינו שצריכים להקדים את ספרו ומדמה נידון זה להא דמצינו בפ"ק דסנהדרין לענין לדונו, שצריכין להקדים לדון הת"ח, ושם יש חילוק בין הוא לעצמו לבין ממונו יעו"ש עכ"ד.

ועדיין יש לעיין דאיכא חילוק בין ממונו לבין ספרו, דממונו הוא רק רכוש של הכהן, אבל ספרו שהוא חידושי תורתו ויצירת כפיו של הכהן אפשר דאינו כן, ובפרט שמצינו בחז"ל (יבמות דף

וקדשתו כשמוכרים מצוות.

יח יש שהיו מוכרין כמה לולכים ואתרוגים לקהל לכל המרבה במחיר והמעות קודש לצדקה, ונחלקו בפוסקים באופן שאחד הציע סכום לקניה עבור כהן ת"ח חשוב אם יכול ישראל שאינו חשוב כ"כ להעלות המחיר כדי לזכות במצוה זו לעצמו.

יש שכתב דאף שמצינו מצוה לכבד הכהן [ולכבד החכם], כל זה לא נאמר לגבי דברים שצונו הקב"ה במצותיו דבזה אין חולקין כבוד לאחר אלא כל אדם יראה לקיים המצוה בעצמו ולא לזוטר עליו (נט), ואף שמצינו גם לעניני מצות שצריכים להקדים הכהן היינו רק במצות המשותפות לכלל הציבור כגון קריאת התורה וכיוצא בזה שסגנון המצוה הוא שיעשוהו מקצת אנשים מן הציבור אז צריך לכבד לקדש ולהקדים את הכהנים, אבל במצות שנצטוו כל עדת בני ישראל לעשותו כל אחד ואחד לעצמו, על זה לא נאמרה מצות "וקדשתו" להקדים הכהן (ס).

מקור הקדושה

טז ע"א: כל ת"ח שאומרים שמועה מפיו בעוה"ז שפתותיו דובכות בקבר וברש"י שם כתב שהוא נחשב כאילו הוא חי, וממילא הוי נחת רוח לכהן עצמו ועוד יל"ע בזה, ואכ"מ.

נט בשיירי כנה"ג או"ח סי' תרס על הב"י באות א כתב דאביו קנה מצוה באופן זה ואמרו לו שלא היה ראוי להעלות הדמים שקנאו הגביר עבור הרב החסיד רבי דוד הכהן, והשיב: דאמנם גדול כבודו אלא במה שצונו השי"ת מצוה מן התורה אין חולקין כבוד לרב דיותר קרוב אדם אצל עצמו וכו' ושבחוהו החכמים על התשובה הזאת יעו"ש.

וראה גם כעין זה בשערי תשובה סי' תפב ס"ק ב דהביא מהאגרת שמואל על מגילת רות במ"ש בועז לגואל, ביום קנותך מיד רות המואביה, לפי שצפה ברוה"ק שעתיד לצאת מחלציה לשלשלת מלכות בית דוד לכך אמר "המואביה" כדי שימאן הוא ויקחנה הוא ויזכה לשלשלת גדולה ההיא ואף דאסור לרמות את חבירו לקחת את שלו זהו דבר שבממון אבל במצות אף שא"א לקחת מיד הזוכה כגון כיסוי ומילה וכיוצא מ"מ כל שלא זכה עדיין הם כמדובר המופקר לכל וכל אדם נצטוה להשלים את נפשו ולזכות במצות וזה ענין יעקב אבינו ע"ה בבכורה ובברכות לפי שראה וידע שעשוי התמכר לעשות הרע והוא אי"צ לזה, והוא היה צריך לזה לשלימות נפשו וכו' והדברים עתיקים מדבש מתוקים עכ"ל.

ס בשערי תשובה סי' תרנח ס"ק ד כתב לחלק בזה בין מצוה המוטלת על כל איש מישראל לבין המצות המשותפות לציבור שאין סגנון המצוה רק שיעשוהו קצת אנשים מן הציבור ואז פשיטא שיש להקדים ולא כל כמיניה לומר לעצמי אני מציל וכך היא המידה כמו שמצינו